

Inicjatywa lokalna w Programie Operacyjnym Kapitał Ludzki

- Inicjatywą lokalną w Programie Operacyjnym Kapitał Ludzki jest projekt o zasięgu lokalnym, skierowany do określonej grupy docelowej - mieszkańców gmin wiejskich, wiejsko – miejskich i miast do 25 tys. mieszkańców oraz zakładający udział grupy docelowej w określaniu problemów i celów oraz tworzeniu założeń i/lub realizacji projektu.
- Cechę wyróżniającą tego typu projekt, obok kryterium odnoszącego się do wielkości gminy oraz maksymalnej kwoty dotacji, stanowi formuła oddolnego mechanizmu kształtowania warunków jego powstania i realizacji.
- Za **istotę** inicjatywy lokalnej, rozumianej jako szczególny rodzaj projektu, odróżniającą ją od innych typów projektów, tworzonych i realizowanych w innych działaniach - należy uznać taki typ społecznej legitymizacji jej podjęcia i działań, który będzie uwzględniał co najmniej jedno z poniższych kryteriów:
 - 1) **społecznej identyfikacji i akceptacji** - odnoszącej się do pozytywnego stosunku społeczności lokalnej do potrzeb i problemów będących przedmiotem i celami projektu, w konsekwencji wyjaśniającej, czy za danym pomysłem na inicjatywę stoją obywatele (*zasada empowerment*).
 - 2) **społecznej partycypacji** - rozumianej jako współdziałanie społeczności lokalnej, w oparciu o wybrane formy i na określonych zasadach, w tworzeniu ramowych założeń projektu – inicjatywy lokalnej oraz uczestnictwo obywateli w realizacji projektu – inicjatywy lokalnej.
- Tym samym, należy sformułować następujące warunki dla oceny przez Instytucję Pośredniczącą projektu inicjatywy lokalnej:
- Inicjatywa lokalna powinna wynikać z wewnętrznej **potrzeby** społeczności lokalnej, mającej służyć rozwiązaniu problemu zdefiniowanego i zdiagnozowanego przez tę społeczność lub służyć pobudzeniu jej aktywności, polegającej na zwiększeniu inwencji oraz własnych zdolności społeczności lokalnej do diagnozowania i rozwiązywania problemów objętych Działaniem. Społeczność lokalna może artykułować swoje potrzeby poprzez: spotkania mieszkańców omawiające potrzeby i podstawowe kierunki działania lub inna forma konsultacji społecznych, wykorzystanie istniejących lub tworzenie forów lokalnych organizacji pozarządowych, stosowanie metody centrum aktywności lokalnej, realizacja ankiety poprzez lokalne media, zaangażowanie jednostek pomocniczych samorządu gminnego w proces przygotowania i konsultacji projektu.

- W treści wniosku o dofinansowanie powinna być zamieszczona **obowiązkowo** informacja, w formie opisowej, **czy dla danej inicjatywy spełniony jest wymóg społecznej identyfikacji i akceptacji oraz społecznej partycypacji.**

Dotyczy to w szczególności informacji w zakresie:

- 1) odbytych **spotkań z obywatelami** w trakcie których omawiano kwestię potrzeby społeczności lokalnej/projektu (liczba spotkań, liczba uczestników, wpływ spotkań na projekt);
- 2) **stanowiskach przedstawicieli jednostek pomocniczych** gmin (sołectwa, dzielnice, osiedla i inne) wspierających projekt lub deklarujących udział w projekcie (nazwy organów i jednostek i rodzaj deklaracji wsparcie/uczestnictwo)
- 3) **informacji o podmiotach i instytucjach** deklarujących zamiar współuczestnictwa lub współpracy w realizacji projektu (nie chodzi tu o formalne partnerstwo);

W powyższych przypadkach dokumentacja nie musi być załączona, ale kwestie te muszą zostać opisane we wniosku.

- Inicjatywy lokalne realizowane są w ramach trzech Priorytetów - VI (rynek pracy), VII (integracja społeczna) i IX (edukacja). Z uwagi na ten sam typ projektu niezbędne jest określenie poddziału inicjatyw lokalnych z uwagi na priorytet w ramach, którego mogą być realizowane projekty.
- Jako kryterium podziału należy przyjąć kryterium celowościowe tzn. jakiemu celowi (**kryterium głównego celu**) służy dany typ projektu:
 - 1) przyczyniających się aktywizacji zawodowej mieszkańców obszarów wiejskich, poprawy zdolności do zatrudnienia oraz rozwoju usług aktywizacyjnych
 - 2) przyczyniających się integracji społecznej mieszkańców obszarów wiejskich
 - 3) pobudzenia świadomości środowisk lokalnych i ich zaangażowanie w działania na rzecz rozwoju edukacji na terenach wiejskich i podnoszenia poziomu wykształcenia mieszkańców obszarów wiejskich.

Należy zatem uznać, że ten zakres jest decydujący. Wtórne natomiast są działania używane w ramach wniosku np. w ramach projektu aktywnej integracji mogą funkcjonować zadania w zakresie kultury fizycznej i sportu (o ile służą one głównemu celowi), w ramach projektu edukacyjnego mogą funkcjonować działania w zakresie turystyki lub kultury (o ile służą głównemu celowi).

Ze względu na przesłanki leżące u podstaw wyodrębnienia Działań 6.3, 7.3 i 9.5 jak również nazwy tych Działań i przyjęte wskaźniki monitorowania (liczba inicjatyw) należy przyjąć, iż **wszystkie typy projektów przewidziane do realizacji w ramach trzech powyższych działań mają charakter** zgodny z wyżej przedstawioną charakterystyką.

Należy zatem zająć stanowisko, iż inicjatywa lokalna z uwagi na swoją specyfikę eksponująca zasadę empowerment jest wyodrębniona w sposób świadomy i w taki sposób wskaźnikowana. W przeciwnym razie nie ma najmniejszego sensu utrzymywanie odrębności tego działania w trzech priorytetach i mogłoby ono stanowić fragment wyodrębnionej alokacji w normalnych działaniach konkursowych tych priorytetów.

Dla tworzenia inicjatyw lokalnych przydatne mogą być bazy dobrych praktyk:

- **Internetowy poradnik. Baza innowacji gminnych (Związek Gmin Wiejskich RP)**
<http://www.zgwrp.org.pl/innowacje/innowacje-show.php?language=PL&id=10>
- **Włączanie i angażowanie w procesy decyzyjne samorządu lokalnego (Związek Miast Polskich)**
<http://www.zmp.poznan.pl/incl/index-pl.html>
- **Baza Dobrych Praktyk w zakresie zarządzania w administracji samorządowej (Program Rozwoju Instytucjonalnego)**
<http://pri.dobrepraktyki.pl/>
- **Baza dobrych praktyk projektu „Budowanie potencjału instytucjonalnego samorządów dla lepszego dostarczania usług publicznych mieszkańcom, organizacjom pozarządowym i przedsiębiorcom poprzez benchmarking usług, upowszechnianie stosowania dobrych praktyk i szkolenia pracowników administracji”**
<http://www.jst.org.pl/eog/layout.php?page=8>